

VARSIN HYVÄ RY:N TOIMIALUEEN LEADER-HANKKEIDEN VALINTAKRITEERIT JA RAHOITUSLINJAUKSET

1. MAASEUDUN YLEISHYÖDYLLISET KEHITTÄMIS- JA INVESTOINTIHANKKEET

Hanketyypit:

- yleishyödyllinen kehittämishanke
- yleishyödyllinen investointihanke
- koulutus- ja tiedonvälityshanke
- teemahanke
- elinkeinojen kehittämishanke
- alueiden välinen hanke
- kansainvälinen hanke

Valintakriteerit ovat Varsin Hyvä ry:n kriteereitä paikallisten hankkeiden valitsemiseksi, ja ne täydentävät Leader-ohjelman toteuttamista ja täytäntöönpanoa varten säädetyissä laeissa, asetuksissa ja ohjeistuksessa annettuja määräyksiä ja kriteereitä. Varsin Hyvän omat erityiskriteerit ovat apuna määriteltäessä hankkeen tarkoituksenmukaisuutta paikallisessa kehittämisessä. Valintaprosessissa huomioidaan aina myös hankkeiden lainmukaisuus.

Varsin Hyvä ry ottaa hankehakemuksia vastaan jatkuvan haun periaatteella. Näin voidaan käsitellä hakemukset mahdollisimman nopeasti, hallitus ja työryhmät voivat syventyä yksittäisiin hankkeisiin paremmin ja hyväksytyt hankkeet pääsevät nopeammin liikkeelle.

Hankkeita koskevat valintakriteerit määritetään ennen hanketyöryhmän käsittelyä. Hanketyöryhmä keskustelee hankkeiden tukikelpoisuudesta ja valintakriteereiden täyttymisestä sekä tekee esityksen hallitukselle puollettavista hankkeista. Hallitus ottaa vielä kantaa valintakriteereiden toteutumiseen hankekohtaisesti ennen päätöksentekoa.

Varsin Hyvä ry:n hallitus antaa Varsinais-Suomen Ely-keskukselle lausunnon toimintaryhmälle tulleista hankehakemuksista oman rahoituskehityksensä puitteissa. Päätöksenteossa harkitaan tapauskohtaisesti hankkeen sopivuus rahoitettavaksi. Myös hakijan mahdollinen aikaisempi hanketoiminta otetaan huomioon. Rahoitettavaksi toivotaan erityisesti uusien hakijoiden hankkeita.

Varsin Hyvä ry:n kautta saatavalla hankerahoituksella **ei tueta** kuntien lakisääteistä toimintaa, yhdistysten ja organisaatioiden olemassa olevaa toimintaa tai hankkeita, joista hyötyy yksi tai suppea, ennalta tiedossa oleva ryhmä.

Alla olevat valintakriteerit on jaettu **hyväksyttävyysskriteereihin ja erityiskriteereihin**. Hyväksyttävyysskriteerit ovat sellaisia, joiden täytyy toteutua hankkeen osalta, ennen kuin rahoitusta voidaan myöntää. Lisäksi erityiskriteereistä tulee toteutua vähintään kolme. Jos hanke täyttää useampia kriteereitä, se edistää hankehakemuksen menestystä valintaprosessissa.

Hankkeiden tukikelpoisuuden arvioinnissa käytetään liitteenä olevaa tarkistuslistaa (Liite 1.).

Kaikkien yleishyödyllisten hankkeiden tulee lisäksi toteuttaa (vähintään) yhtä Varsin Hyvä ry:n paikallisen kehittämisen **strategian painopistealuetta**, joita ovat:

- Uudistuva asukas- ja yhdistystoiminta
- Kehittävä paikallistalous luo uusia työpaikkoja
- Kulttuurista ja ympäristöstä vetoa ja voimaa
- Ekologisuus etusijalla

Hankkeen tulisi myös edistää strategian jonkin läpileikkaavan **teeman** toteutumista alueella. Näitä teemoja ovat:

- yhteisöllisyys ja osallisuus
- yhteistyö
- maaseudun ja kaupungin vuorovaikutus
- yhdistystoiminta
- lähidemokratia
- hyvinvointi
- turvallisuus
- elinkeinoelämä
- innovaatiot
- yrittäjyys
- palvelut
- kestävä kehitys
- biotalous
- elintarvikeala
- matkailu
- nuoret
- paikalliskulttuuri

1.2. Hyväksyttävyysskriteerit (pakolliset)

Pakolliset, kaikkia hankkeita koskevat valintakriteerit ovat:

- hanke on Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman mukainen ja toteuttaa sen tavoitteita
- hanke on Varsin Hyvä ry:n paikallisen kehittämissuunnitelman mukainen ja toteuttaa sen tavoitteita
- hankkeen vaikutukset kohdistuvat Varsin Hyvä ry:n toimialueelle
- hanke on yleishyödyllinen
- hanke lähtee liikkeelle ruohonjuuritason tarpeista
- hanke on realistinen ja toteutettavissa
- hankkeelle on laadittu selkeä hankesuunnitelma (hankkeen tavoitteet, toimenpiteet, aikataulu, kustannukset, rahoitussuunnitelma, vastuulliset toteuttajat ja heidän pätevyytensä, arvioidut tulokset ja vaikutukset)
- hakijalla on riittävä osaaminen hankkeen hallinnon järjestämiseksi
- hankkeen toteuttajataho pystyy järjestämään hankkeen yksityisen ja väliaikaisrahoituksen

1.3. Erityiskriteerit

Hankehakemuksien arvioinnissa käytettävät erityiskriteerit ovat:

- hanke edistää yhdistysten palvelutoiminnan kehittymistä ja yhteistyötä kuntien kanssa
- hankkeella on pysyviä vaikutuksia
- hanke lisää yhteistyötä ja verkostoja toimialueella
- hankkeella on työllistäviä vaikutuksia
- hankkeella on jatkuvuutta toteutusajan jälkeen
- hanke on kestävä kehityksen mukainen ja sillä on positiivisia ympäristövaikutuksia
- hanke edistää tasa-arvoa
- hanke on innovatiivinen
- hankkeen kustannukset ovat tavoitteisiin nähden kohtuulliset

Hankkeen tulee toteuttaa **vähintään kolme** yllämainituista erityiskriteereistä. Useamman kriteerin täyttyminen edistää hankkeen valintaa.

Hankkeiden erityistavoitteet

1. Nuorille/syrjäytymisvaarassa oleville kohdennetut toimenpiteet ja osallistaminen: lähtötaso 0, tavoite 10
(Hankkeet, joiden kohderyhmänä ovat alle 29 -vuotiaat nuoret/Talkootyö, joihin osallistuu alle 29 v. nuoria/Nuorten toteuttamat tai hakemat hankkeet)
2. Yhteistyöhankkeiden määrä: lähtötaso 0, tavoite 15
(Alueitten väliset hankkeet/Kv. hankkeet/Hankkeet, joiden toteuttamiseen osallistuu useampia yhdistyksiä)
3. Yhdistysten innovatiiviset kulttuuripalvelut, -tapahtumat tai -tuotteet: lähtötaso 0, tavoite 10
(Kulttuuripalvelut, -tapahtumat tai -tuotteet, joita yhdistys ei ole aiemmin tuottanut tai toteuttanut tai joita kohdennetaan uusille kohderyhmille, asiakkaille, alueille tai yhteistyökumppaneille/Innovatiivinen tai kulttuurista kestävää kehitystä edistävä toiminta)

Tavoitteita mitataan hankkeiden loppuraportoinnin yhteydessä yhdistyksille lähetettävällä kyselyllä sekä omalla indikaattoriseurannalla. Laadullisia tavoitteita mitataan myös sidosryhmäkyselyllä ja palautekyselyillä.

2. RAHOITUSLINJAUKSET TUKITYYPEITTÄIN**Rahoituslinjaukset 30.11.2016 lähtien**

Yleishyödylliset investoinnit	max. tuki 50%
Yleishyödylliset kehittämishankkeet	max. tuki 80%
Pienet yleishyödylliset investointihankkeet (n. 20.000 € tai alle)	max. tuki 75%

Enimmäistukiprosenttia voidaan soveltaa vain erityisen innovatiivisiin, yhteistyötä tai osallisuutta lisääviin tai uusien hakijoiden kohdalla ja harkitaan aina tapauskohtaisesti.

Kaikkien hankkeiden kohdalla (ml. kansainväliset ja alueitten väliset hankkeet) enimmäistukimäärä on 100.000 euroa (EU+valtio+kunta).

Kansainvälisissä ja alueitten välisissä hankkeissa, joissa tukiprosentin tulee olla samalla tasolla, tuki määritellään neuvotteluissa muiden rahoittajakumppanien kanssa.

Monivuotiselle hankkeelle voidaan myöntää enimmäistukimäärää suurempi tuki perustelluista syistä. Ylläolevat linjaukset eivät koske yritystukia.

Varsin Hyvä ry on linjannut erilaisia suosituksia ja edellytyksiä hankkeille, joiden perusteella valitaan puollettavat hankkeet. Seuraavassa on eritelty linjaukset tukityypeittäin.

2.1. Yleishyödyllinen kehittämishanke

”Yleishyödyllisessä kehittämishankkeessa voidaan edistää esim. asukkaiden palveluja, paikallista kulttuuria tai kylän/asuinympäristön viihtyisyyttä, toiminnallisuutta ja vetovoimaisuutta, säilyttää kulttuuriperintöä tai laatia ja toteuttaa kylien kehittämissuunnitelmia. Hanke voi liittyä myös nuoriin, ympäristötoimiin tai kansainvälisyyden edistämiseen.”

Seuraavassa on eritelty linjauksia strategian painopistealueiden kautta.

Uudistuva asukas- ja yhdistystoiminta

- suositellaan yhdistysten, kylien ja kuntien yhteistyötä kehittämishankkeiden suunnitteluvaiheessa
- suositaan toiminnallisia hankkeita, joilla edistetään asukkaiden aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä ja yhteisten tilojen käyttöä
- edistetään Leader-rahoituksella kunnostetuissa tiloissa tapahtuvaa toimintaa

Kehittyvä paikallistalous luo uusia työpaikkoja

- suositaan hankkeita, jotka liittyvät lähimatkailuun, lähi- ja luomuruokaan, palveluinnovaatioihin, paikalliskulttuuriin, ekologiaan, biotalouteen tai kansainvälistymiseen

Kulttuurista ja ympäristöstä vetoa ja voimaa

- suositellaan laaja-alaista yhteistyötä ja eri osa-alueiden yhdistämistä laajemmiksi kokonaisuuksiksi sekä hankkeissa syntyvien palveluiden tuotteistamista

Ekologisuus etusijalle

- edistetään ympäristön tilaa parantavia ja luonnon monimuotoisuutta edistäviä hankkeita
- suositaan kierrätystä ja uusiokäyttöä lisääviä toimenpiteitä
- vesistöhankeissa pääpaino on rehevöitymistä ennaltaehkäisevissä suunnittelu- ja kokeilutoimissa (ei kunnostustoimenpiteitä)

2.2. Yleishyödyllinen investointihanke

”Kyläyhteisön yhteisessä käytössä olevan rakennuksen ja rakenteen rakentaminen, korjaus ja laajentaminen, koneet ja laitteet, vähäiset tie-, vesihuolto- ja tietoliikenneverkkojen rakentamishankkeet, reitistöt, ympäristö- ja kulttuurikohteiden kunnostus”.

”Investointihanketta voidaan tukea vain, jos siitä saatava hyöty ohjautuu tarkoituksenmukaisella tavalla alueen asukkaille ja muille toimijoille. Investoinnin tulee pääsääntöisesti olla kaikkien asukkaiden ja kylän toimijoiden käytössä”

Yleishyödyllisten investointien rahoituslinjauksia:

- yleishyödyllisissä investoinneissa painotetaan erityisesti paikallisuutta ja laajaa yhteisöllistä käyttöä
- suositaan olemassa olevan rakennuskannan kunnostamista uudisrakentamisen sijaan
- Hankkeissa on osoitettava jotain kaikille asukkaille ja ikäryhmille avointa toimintaa. Ns. sektoriyhdistyksiä hakijoina ei rajata pois, mutta tuki määrätään tapauskohtaisesti erityisesti huomioiden hankkeen yleishyödyllisyyden merkittävyys.

2.3 Koulutus ja tiedonvälityshanke

Tukea voidaan myöntää, jos hanke koskee:

- maa- ja metsätalous-, elintarvikealoilla tai muilla aloilla toimiville pk-yrityksille tarjottavaa ammatillista koulutusta
- tiedonvälityshankkeissa tuetaan muuta koulutusta tai toimintaa, jossa tietoa uusista tuotanto-, markkinointi-, palvelu- tai muista liiketoiminnan olennaisista parantamista koskevista menetelmistä välitetään yrittäjille, asukkaille, yhteisöille ja muille toimijoille
- koulutus toteutetaan hankkeena, jonka vastuutahona toimii (paikallinen) oppilaitos tai muu riittävän ammattitaidon omaava tahon

- tuettava koulutus täydentää käytännön kokemusta ja tutkintoon johtavaa koulutusta alueella (ei saa olla osa tutkintoon johtavaa koulutusta)

2.4 Teemahanke

Teemahankkeilla edistetään Leader-ryhmän paikallisen strategian toteuttamista rahoittamalla pienimuotoisia kehittämistoimenpiteitä. Teemahanketta hakee ja koordinoi Leader-ryhmä.

- teemahanke sisältää Leader-ryhmän koordinoitihankkeen ja alahankkeita, joita toteuttavat toimialueen luonnolliset henkilöt tai yhteisöt.
- mahdollisia teemoja: nuoriso, lähimatkailu, lähi- ja luomuruoka, palveluinnovaatiot, paikalliskulttuuri, ekologia, biotalous, kansainvälistyminen

2.5. Yhteistyöhanke (elinkeinojen kehittämishanke)

- hankkeessa vähintään kaksi julkis- tai yksityisoikeudellista toimijaa
- maaseudun elinkeinotoiminnan palveluiden suunnitteluun, kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin
- maaseudun elinkeinotoimintaa yleisesti hyödyttävään kehittämiseen
- hankkeen tavoitteita edistävään koulutukseen tai tiedonvälitykseen

2.6. Alueiden välinen hanke

Alueiden välisissä hankkeissa yhteistyökumppani on joko Leader-ryhmä tai toisen Leader-ryhmän puollon saanut hanketoteuttaja.

- hankkeella saavutetaan resurssien säästöjä, uudenlaisia toimintatapoja tai että hankkeen toteutuksen kannalta on tärkeää toteuttaa se useamman toimintaryhmän alueella

2.7. Kansainvälinen hanke

Alla olevia hyväksyttävyysskriteereitä sovelletaan kansainvälisissä kehittämis-, teema- ja yritystukihankkeissa.

- hanke hyödyttää paikallista elinkeinoelämää tai asukkaita
- hanke tuo uutta osaamista tai uudenlaisia menetelmiä Varsin Hyvä ry:n toimialueelle
- kv-kumppani on luotettava toimija (Leader-ryhmien puoltavat lausunnot ennen hankkeen aloitusta)

3. MAASEUDUN YRITYSTUET

Varsin Hyvä rahoittaa yritysten perustamiseen, kehittämiseen ja innovointiin liittyviä hankkeita ja noudattaa maaseudun kehittämislain ja yritystukilain määräyksiä. Varsinais-Suomen Ely-keskuksen kanssa on sovittu tarkemmin työnjaosta yritysten tukemisessa alueellisen maaseudun kehittämisohjelman painopisteiden mukaisesti.

Varsin Hyvä ry:n kautta **ei voida** myöntää yritystukea, jos tuen arvioidaan aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Yksittäisen yrityksen markkinointiin **ei myönnetä** tukea.

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan yritystoimintaan tai kehittämistyöhön ennen kuin viisi vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta. Samaten tuen kohteena olevaa yritystoimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti

supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta.

Leader-ryhmien yritysten tukihakemusten käsittelyn erityispiirteenä on Leader-toimintatavan mukaisesti paikallinen ohjelmallisuus.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella toimii neljä Leader-ryhmää (I samma båt – Samassa veneessä rf ry, Varsin Hyvä ry, Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit ry ja Ykkösakseli ry). Ryhmät noudattavat toiminta-alueillaan yritysten tukihakemusten käsittelyssä yhteisiä menettelytapoja ELY-keskuksen kanssa. Leader-ryhmät voivat poiketa yhteisistä linjauksista, mikäli katsovat hankkeen toteuttavan erityisen hyvin omaa paikallista ohjelmaansa tai muista hyvin perustelluista syistä tapauskohtaisesti edellyttäen, että näissä tapauksissa asiasta on keskusteltu ELY-keskuksen yritysasiantuntijoiden kanssa ennen kuin hakemus käsitellään toimintaryhmän hallituksessa. Perustelut liitetään toimintaryhmän lausuntoon. Varsinais-Suomen ELY-keskus ja Leader-ryhmät ovat sopineet yhteiset linjaukset, joilla yritystuet kohdistetaan maaseutuohjelman mukaisesti maaseutualueelle. Varsinais-Suomen maaseutualueeksi määritetään koko Varsinais-Suomi lukuun ottamatta Naantalina, Raision, Turun, Liedon ja Kaarinan kaupunkitaajama- ja teollisuusalueita (tarkemmat aluerajaukset Varsin Hyvän nettisivuille). Leader-ryhmät rahoittavat yleishyödyllisiä hankkeita ja yhteistyöhankkeita omalla, kuntien kanssa sovitulla toimialueella. Yritysten ja organisaatioiden yhteistyöhankkeisiin voi osallistua myös kaupunkirajausten sisäpuolella olevia yrityksiä ja toimijoita, mm. kaupunki-maaseutuyhteistyön edistämiseksi. Edellä mainitusta rajauksesta poiketen tukea on mahdollista myöntää koko Varsinais-Suomen maaseutualueella ensiasteen elintarvikejalostusta harjoittaville pk-yrityksille. Leader-ryhmät rahoittavat pääsääntöisesti oman alueensa tai toimintaryhmien alueiden välisiä hankkeita, joiden julkisen tuen osuus jää alle 180 000 euroa.

Tukea voivat saada

- erityisesti 1-5 henkilöä työllistävät ja alkavat pk-yritykset/yritykset
- yritykset, joilla on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan
- maaseudun yritykset, jotka osallistuvat maatilalla maatalouden ulkopuolelle laajennettavan yritystoiminnan harjoittamiseen (elinkeinoharjoittaja, Tmi, Ay, Ky, Oy, osuuskunta)

Yritystuen myöntämisen edellytyksenä on, että yritys esittää selvitykset taloudellisesta asemastaan, riittävästä ammattitaidosta sekä liiketoimintasuunnitelman (toimenpiteen tavoitteet, niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet sekä toteutusaikaa, toiminnan kannattavuutta ja kokonaisrahoitusta koskevat arviot). Varsin Hyvän kautta myönnettävän rahoituksen pääpaino on aloittavissa pienissä mikroyrityksissä, erityisesti kädentaito-, matkailu- ja palvelualan yrityksissä. Tuen on tuotava lisäarvoa yritystoiminnalle. Yritystuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä.

Yritystukia koskevat valintakriteerit määritetään ennen hanketyöryhmän käsittelyä. Hanketyöryhmä keskustelee tukikelpoisuudesta ja valintakriteereiden täyttymisestä sekä tekee esityksen hallitukselle puollettavista yritystuista. Hallitus ottaa vielä kantaa valintakriteereiden toteutumiseen hankekohtaisesti ennen päätöksentekoa.

3.1. Yritystukien hyväksyttävyysskriteerit

Pakolliset yritystukia koskevat valintakriteerit ovat:

- yritys sijaitsee Varsin Hyvän toimialueella ja toiminnan hyöty kohdistuu em. toimialueelle
- yritystuella on työllistävä vaikutus (uuden työpaikan syntyminen tai vanhan säilyminen)
- yrittäjän ammattitaito ja osaaminen on riittävä
- yrityksen taloudellinen tilanne on vakaa
- liiketoimintasuunnitelma on toteuttamiskelpoinen

3.2. Yritystukien erityiskriteerit

Hankkeen tulee täyttää ainakin yksi seuraavista erityiskriteereistä:

- yrityksen ja/tai sen palveluiden tai tuotteiden merkitys on paikallisesti merkittävä
- yrityksen tuote, palvelu tai toimintatapa on innovatiivinen
- yritys toimii resurssitehokkaasti/kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti

4. YRITYSTUKIMUODOT

4.1. Yrityksen investointituki

- aineelliset investoinnit:
 - uusien koneiden, laitteiden ja kaluston hankkiminen
 - toimitilojen osalta pääsääntöisesti rakentaminen tai kunnostaminen
- aineettomat investoinnit (patentit, valmistusoikeudet jne.)

4.2. Yrityksen perustamistuki

- tukea voi saada uuden yrityksen perustamiseen tai toimivan yrityksen uuden liiketoiminnan aloittamiseen mm. neuvonta- ja konsultointipalveluihin (tuki max. 35.000 €/yritys)
- kaikille toimialoille lukuun ottamatta maataloutta, maataloustuotteiden ensiasteen jalostusta ja paikallisille markkinoille suunnattua palvelutoimintaa
- uusien innovatiivisten tuotteiden/palveluiden valmistus, uuden teknologian/ tuotantomenetelmän käyttöönotto
- liiketoimintasuunnitelman tulee olla realistinen ja perusteellinen
- suositellaan yrittäjäkurssille osallistumista tai liikeidean testauttamista ennen tuen hakemista

4.3. Toteutettavuustutkimukset

- ennen investointia on mahdollista hakea tukea investoinnin toteutettavuus-tutkimukseen (ei edellytä varsinaisen investoinnin toteutumista)
- ulkopuolista asiantuntemusta ja neuvoja
- tuloksena mahdollisimman toteuttamiskelpoinen investointisuunnitelma (ei varsinaisia rakennussuunnitelmia)

4.4. Yritysr ryhmän kehittämis- /yhteistyöhanke

- 2-9 osallistujayritystä, joiden välillä on/syntyy aitoa yhteistyötä
- kehittämisorganisaation toteuttama
- tuki jyvitetään osallistujayrityksille de minimis -tueksi (EU:n ”de minimis” sääntö koskee valtion tukea yrityksille ja sallii yksittäisen yrityksen tukemisen julkisista varoista vastikkeettomasti 200 000 eurolla kolmen vuoden aikana)
- soveltuvat yritysten tuotannollisen yhteistyön kehittämiseen
- tuloksena esim. tuotantoketjuja, tuoteperheitä, klusteri tai osuuskunta